

آغاز فعالیت داعش و تضعیف حاکمیت حکومت مرکزی

علی قادری

سرمقاله

اولویت های حفظ محیط زیست

محمد رضا هویدا

جنگ ها در افغانستان به همه داشته های کشور آسیب زده است. محیط زیست اولین چیزی که در جنگ های افغانستان آسیب دیده است. در تخریب محیط زیست در افغانستان موارد زیادی موثر بوده اند ولی به چند مورد عمده اشاره می شود: اول، نبود امنیت به همه داشته های افغانستان ضربه زده است. در نبود امنیت بحث از حفظ محیط زیست، تا حدودی خوشبینانه به نظر می رسد.

زیربنای افغانستان در جنگهای گذشته به شدت آسیب دیده است و حکومت مرکزی کنترولی بر ادارات نداشته و در ولایات که اصولا بحث تسلط حکومت مرکزی مطرح نبوده است. بسیاری از ولایات کشور از تسلط حکومت مرکزی خارج بوده اند. و حتا در سیزده سال گذشته که بهترین دوره حکومت های حدود نیم قرن اخیر بوده است، شمار زیادی از ولایات از نامنی و حضور افراد و گروه های مسلح غیر قانونی رنج می برد. آثار باستانی و حیات وحش در اثر امتداد جنگ ها از بین رفته اند و کسی نیست که بتواند جلو آنها را بگیرد.

دید نظامی به قضایای افغانستان نیز سبب شده تا به موضوعات نظامی بیشتر اهمیت داده شود و به موضوعات غیر نظامی کمتر پرداخته شود. توجه به محیط زیست، بهداشت و صنعت در وضعیت و به عموما به جنگ و ناامنی و توابع آنها فکر می کنند، بسیار اندک است.

دوم، نبود استراتژی بلند مدت برای حفظ محیط زیست. در افغانستان همه امور در سیزده سال گذشته با توسط خارجی ها برنامه ریزی شده که شناخت کافی از افغانستان نداشته اند و یا توسط افغانهایی که اکثریت آنها ظرفیت و تخصص لازم را برای برنامه ریزی نداشته اند، طراحی و برنامه ریزی شده است.

در چنین حالتی استراتژی حفظ محیط زیست در افغانستان ساخته نشده است و اگر گپ و گفت هایی نیز بوده به صورت موقتی و غیر حرفه ای بوده و راه به جایی نبرده است. بدیهی ترین اصول حفظ محیط زیست در کشور در نظر گرفته نشده است. از پاک کردن کوحه ها و جاده ها گرفته تا کنترل مواد نفتی و دارویی و غذایی هیچ یک بر اساس برنامه و پلان منظم ساخته نشده است. ادارات مسئول نیز در فساد اداری و بی نظمی دست و پا می زنند.

سوم، نبود فرهنگ حفظ محیط زیست در افغانستان به وضوح مشاهده می شود. نیاز به استدلال ندارد که از ضعف فرهنگ حفظ محیط زیست در افغانستان یاد آوری شود. تنها گذار به مرکز شهر کابل به خوبی نشان می دهد که افغان ها در حفظ محیط زیست آموزش ندیده اند. اکثریت آنها فکر می کنند وظیفه حفظ محیط زیست تنها به دولت بر می گردد و شهروندان هیچ مسئولیتی در قبال آن ندارند.

چهارم، سیاست زده گی در همه مسائل زندگی افغان ها به شدت جریان دارد و بر همه امور تسلط دارد. برخورد با امور مختلف تحت تسلط برداشت های سیاسی افراد است. به عنوان نمونه جامعه مدنی در افغانستان بیشتر به امور سیاسی می پردازد و کمتر به مسایل اجتماعی مانند حفظ محیط زیست و بهداشت و توجه به مسایل صحتی پرداخته است. نهادهای فرهنگی مسئول نیز همین گونه اند.

نهادهای فرهنگی ضعیف ترین نهادها در مقابله با رخدادهای حوادث مختلف بوده اند. نهادهای فرهنگی در نوعی انفعال به سر می برند. کمتر به مسایلی می پردازند که خارج از نظر سیاستمداران بوده باشد.

رسانه های همگانی نتوانسته اند به موضوعات اساسی در اجتماع بپردازند. اگر به اندازه ای که به مسایل جنگ و موسیقی در رسانه های مختلف کشور پرداخته شده است، به مسایل اجتماعی و فرهنگی دیگر پرداخته می شد، حد اقل تا حدودی از نظر فرهنگی مسایل مطرح و مورد تاکید قرار می گرفت.

در کل، باید گفت که افغانستان در مورد مسایل اجتماعی و فرهنگی کار جدی ای نکرده است و باید به صورت جدی به این مسئله پرداخته شود.

بازبینی بسیاری از قوانین و مصوبات و برنامه های دولت نیاز اساسی برای حفظ محیط زیست است.

مولوی عبدالرحیم مسلم دوست، از اعضای گروه طالبان بود. او جدیداً به دولت اسلامی(داعش) پیوسته است و خود را رهبر این گروه در ولایت خراسان می داند. او در گفتگویی با بی بی سی فارسی گفته است که گروه طالبان با نام اسلام و جهاد به آزار و اذیت مردم پرداخته و به دستور سازمان اطلاعات پاکستان می جنگند. مسلم دوست می گوید من گروه طالبان را شناختم.

با شناختی که از آن ها پیدا کردم، جدا شدم و اکنون به گروه داعش پیوستم. او در ادامه گفتگویی خود بیان داشته است که بمباران وحشیانه تر از سربریدن است و سربریدن رحیمانه ترین شیوه کشتن است.

گفتگویی مولوی عبدالرحیم مسلم دوست چند نکته را در ارتباط با فعالیت داعش در افغانستان نشان می دهد.

اول: مهمترین نکته این است که گروه داعش در چند ماه گذشته دست به جلب و جذب نیروی انسانی در افغانستان زده اند. بخش عظیم از نیرو های انسانی این گروه را افراد ناراضی گروه طالبان تشکیل می دهد. عبدالرحیم مسلم دوست که اکنون خود را یکی از رهبران داعش در خراسان می داند، خود یکی از اعضای گروه طالبان بود که از همین آدرس در زندان گوانتانامو برای مدتی زندانی شده بود.

با این حال، نیرو گیری داعش تنها به گروه طالبان خلاصه نمی شود. بلکه این گروه به خاطر ادعای تشکیل خلافت فراکشوری و فعالیت در همین راستا از کشورهای مختلف نیرو جذب کرده است. کشورهای آسیای میانه، پاکستان، بنگلادش، کشورهای عربی از جمله کشور های است که شهروندانش به این گروه پیوسته است.

با توجه به ظرفیت بالای افغانستان در پرورش گروه های تندرو به نظر می رسد، که این گروه از کشورهای مختلف در افغانستان نیز جذب نموده است. مطالعات که در مورد کشورهای آسیای میانه صورت گرفته است نشان می دهد که بخش زیادی از مسلمانان این کشور ها از کارگرد و عملکرد دولت ناراضی است و

محل تدفین قربانیان داعش در شمال غربی کابل. در این منطقه نیز آسپس می بینند. به این خاطر، کشور های منطقه نیز نباید در این زمینه محاسبه اشتباه نمایند.

مدت با تقویت و رشد گروه داعش کشور های منطقه نیز آسپس می بینند. به این خاطر، کشور های منطقه نیز نباید در این زمینه محاسبه اشتباه نمایند. گروه داعش به احتمال زیاد در آینده نزدیک فعالیت خود را در افغانستان شروع خواهد کرد. آغاز فعالیت این گروه می تواند دهشت و وحشت جدید در ذهن شهروندان کشور خلق کند. لازم است که نهاد های امنیتی قبال از آغاز فعالیت این گروه، مقر و مخفی گاههای آنان را مورد حمله سازماندهی شده قرار دهد و این شهروندان کشور خلق کند. لازم است که اکر بیندازیم که درگیری این گروه با گروه طالبان امکان پیوستن طالبان به حکومت افغانستان را افزایش می دهد. درگیری این دو گروه امکان تخریب و ویرانی بیشتر را به بار می آورد و حاکمیت حکومت مرکزی را تضعیف می کند.

مبارزه با این گروه نیازمند مبارزه با اقتصاد جنگی است. اقتصاد جنگی فرصت تأمین و رهایی آن ها را از تنگنا های مالی فراهم می کند.

بامیان در آستانه امیدهای تازه

عبدالله هروی

بر بنیادگزارش های نشر شده طی مراسمی ویژه بامیان به صورت رسمی به عنوان مرکز فرهنگی سازمان همکاری های منطقه ای جنوب آسیا (سارک) در سال ۲۰۱۵ برگزیده شد. در جشنواره ای که به همین منظور در جمعه گذشته در بامیان با حضور شعاری از مقام های ارشد دولتی، اعضای شورای ملی و مسؤولان سازمان سارک و نماینده گان کشورهای عضو این سازمان برگزار گردیده بود پایتخت بودن فرهنگی بامیان اعلام گردید. برخی از مقام ها در سخنرانی های خود به این مناسبت و در همین محفل پایتخت فرهنگی شدن بامیان را سرآغاز «تغییر سیمای بامیان» تلقی نمودند.

قابل یاد آوری است که قرار بود این جشنواره در آغاز سال جاری میلادی در بامیان برگزار شود، اما به دلیل سردی هوا و آماده نبودن حکومت افغانستان، برگزاری آن به روز ۱۵ جوزا به تعویق افتاد.

هم چنین باید گفت که در سال ۱۳۹۲ خورشیدی، نمایندگان اعضای سارک پس از بررسی فرهنگ تمدن و آثار تاریخی ولایت بامیان، این ولایت را به عنوان نخستین پایتخت فرهنگی اتحادیه همکاری های منطقه ای جنوب آسیا «سارک» اعلام کردند. در این اتحادیه، کشورهای هند، پاکستان، بنگلادش، سریلانکا، نپال، مالدیو، بوتان و افغانستان عضویت دارند و کشورهای ایران، چین، موریش، جاپان، کوریای جنوبی، امریکا و اتحادیه اروپا، اعضای ناظر سارک محسوب می شوند.

کارشناسان بدین باور هستند که انتخاب بامیان به عنوان نخستین پایتخت فرهنگی این اتحادیه و سازمان نشان از اهمیت تاریخی و فرهنگی بامیان برای شرق و قاره آسیا دارد.

برپایگی جشنواره بامیان این انتظار را تقویت بخشیده است که نام گذاری بامیان به عنوان پایتخت فرهنگی کشورهای جنوب آسیا، آغازی گردد برای توجه به اقتصاد، صنعت، توریسم، آثار باستانی و در کل زدودن محرومیت از وضعیت جاری و تاسف انگیز این ولایت. حجم محرومیت ها در این ولایت بسیار وسیع و دامنه های مشکلات هم بسیار گسترده است.

به گونه ای که می توان گفت وضعیت اجتماعی، اقتصادی و سیاسی بامیان هیچ نشانه از ولایت بودن را با خود همراه ندارد. در طول سالهای گذشته حکومت های جور و ستم همواره کوشیده بودند که این ولایت تاریخی و باستانی را از انظار جهانیان مخفی و پنهان نگاهدارند. با این مهم ترین آثار های باستانی جهان در این ولایت قرار دارد، آثاری که از گذشته شکوهمند و درخشان حکایت دارد، اما متولیان رسمی هیچ علاقه ای به مراقبت و بازسازی آن آثار باستانی از خود نشان ندادند که بماند؛ بلکه کوشیدند با به انزوا ساختن بامیان زمینه تخریب و نابودی و سرانجام فراموشی باستانی بودن بامیان را در حافظه تاریخی فرهنگی و سیاسی و اجتماعی کشور و جهانیان فراهم گردانند.

یکی از نویسندگان کشور در باب اهمیت تاریخ و فرهنگ بامیان چنین می نگارد: به این شهر در طول تاریخ جفاهای نابخشودنی روا داشته شد. ویرانه های شهر غلغ و پیکر فرورفته بوداها، گویای غربت و محرومیت

اساسی ترین منابع تمویل کننده نیاز های اولیه و تسلیحاتی گروه های تروریستی در افغانستان محسوب می شود. گزارش های منتشر شده نیز نشان می دهد که بخش کوچک از درآمد ناشی از کشت و قاچاق مواد مخدر به جیب دهقانان می رود ولی بخش زیادی آن در جیب تروریستان و گروه های دهشت افکن قرار می گیرد. مبارزه با این گروه ها نیازمند مبارزه با کشت و قاچاق مواد مخدر نیز هست. افغانستان نیازمند مبارزه چند جانبه است. هم نیازمند سازماندهی حملات بر پایگاه ها و مخفی گاه های این گروه ها است و هم نیازمند مبارزه برای کاهش کشت و قاچاق مواد مخدر.

حکومت افغانستان به خاطر داعیه فراکشوری داعش می تواند از کشور های منطقه در مبارزه با این گروه کمک و همکاری بطلد. کشورهای منطقه می تواند زمینه های قاچاق و فرصت حضور را از قاچاق چیان بین المللی در کشور شان بگیرد. اگر چه سود بیشتر این کار مربوط به حکومت افغانستان می شود ولی در دراز

دیرپای این شهر تاریخی و تمدنی است. به هر روی، حالا که توجهات به این شهر غریب معطوف شده است، جا دارد که دغدغه ها و نگرانی های موجود در این باب بیان شود، تا شاهد تکرار تجربه تلخ شهر غزنی به عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام در بامیان نباشیم. قرار است در سال ۲۰۱۵، شهر بامیان شاهد برگزاری برنامه های فرهنگی چون نمایشگاه ها، سمینارها، برنامه های موسیقی و رقص های محلی

به شهرهای مختلف افغانستان، به ویژه به شهرهای کهن و تاریخی مانند بامیان فراهم نشد، تا میراث ارزشمند تاریخی و تمدنی افغانستان بیشتر به جهانیان معرفی شود. مهمانان در فضای محدود قصر برای مدت کوتاه بسر کردند و بعد به کشورهای شان برگشتند.

اما حالا با همه نگرانی های موجود برپایگی جشنواره فرهنگی بامیان این فرصت مساعد را فراهم آورده است تا بهترین استفاده به منظور توسعه ولایت بامیان صورت گیرد و استفاده از این فرصت، مدیران لایق و کارآموده می خواهد؛ مدیرانی که انگیزه خدمت گذاری صادقانه برای مردم را داشته باشند.

به تعبیر دیگر توجه سارک به بامیان را می توان به فال نیک گرفت و آن را مسازند و چگونه درایت است برای مسئولان جدی تر از گذشته عمل کنند و از محرومیت های دیرپای بامیان اندکی بکهند و این جشنواره سرآغاز و بهانه ای گردد برای تحقق امیدهای که فراروی ساسکان بامیان و فرزندان محروم آن و همه مناطق محروم کشور قرار داد.

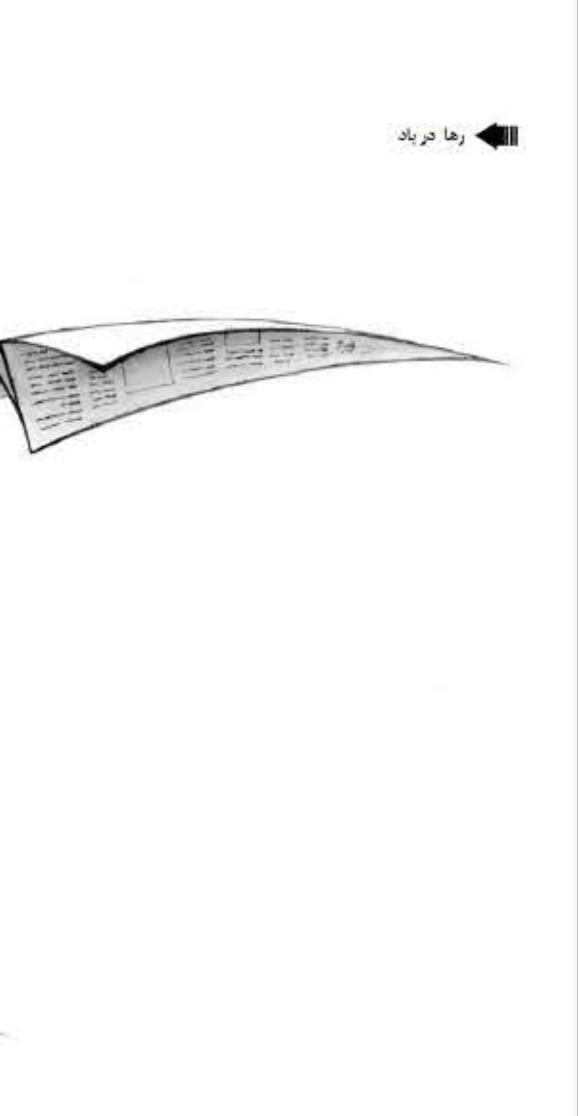
در حقیقت امر می توان گفت که اعلام بامیان به عنوان پایتخت فرهنگی کشورهای سارک آزمونی است برای دولت مردان افغانستان و زمینه ای جهت تحقق داعیه های بلند بالای شان. دولت مردان افغانستان بایستی از این فرصت تاریخی استفاده بهینه و لازم را بنمایند

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیاتگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

کارتون روز

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیاتگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا
مدیر مسئول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حقیقت الله زکی
کارگاتوریست: خالق علی زاده

دیزاین: محمد صالحی، علی اصغر زاهدی
مسئول وب سایت: محمد علی بهرامی

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۷-۱۳۷